

Yhteisen kalastuspolitiikan valvontavelvoitteiden toimeenpano

Kalataloushallinnon ja kalastusalan tapaaminen 17.12.2025

Harri Kukka / MMM

MMM:n soveltamisohje viranomaisille eräistä EU-säännöksistä

TAUSTA:

- Aiempi ohje ajalle 10.7.2024–9.1.2026
- Uusia EU-säännöksiä sovellettavaksi 10.1.2026
- Kansallinen lainsäädäntö viivästynyt
- Komissio antanut uuden linjauksen Itämeren monivuotisen suunnitelman soveltamisesta

MMM:n soveltamisohje viranomaisille eräistä EU-säännöksistä

KESKEINEN SISÄLTÖ:

- Rikkomuksista voidaan määrätä seuraamuksia voimassaolevan lain nojalla, kunnes seuraamusjärjestelmä uusitaan
- Vaatimus kalansaaliiden punnitsijoiden hyväksynnästä viivästyy
- Sallittua poikkeamaa (MOT) koskevien sääntöjen tulkinta komissiolta:
 - 10.1.2026-10.1.2028 MOT 20 % vain silakalle ja kilohailille
 - Alle 2 %:n sivusaalismäärille MOT 200 kg / 20 % suuremman mukaan
 - Alle 100 kg:n lajikohtaisille saalismäärille MOT 20 %
 - Kaikille muille MOT 10 %
- Vähäisten sivusaalislajien kalastuspäiväkirjaan kirjaamatta jättäminen

Komission täytäntöönpanoasetuksen valmistelu kalansaaliiden punnitussäännöistä

- Lähtökohtana neuvoston asetus 1224/2009 ja sen muutos
- 60 artikla:
 1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 5 kohdassa tarkoitetut toimijat punnitsevat kaikki kalastustuotteiden määrät lajeittain välittömästi sen jälkeen, kun ne on purettu jäsenvaltiossa, toimivaltaisten viranomaisten hyväksymissä punnitusjärjestelmissä ennen kyseisten tuotteiden varastointia, kuljettamista tai markkinoille saattamista.

Komission täytäntöönpanoasetuksen valmistelu kalansaaliiden punnitussäännöistä

- Asetuksen 1224/2009 60 artikla:

3. **Poiketen siitä**, mitä 1 kohdassa säädetään **ja edellyttäen, että komissio hyväksyy asian täytäntöönpanosäädöksillä**, jäsenvaltiot, joissa kalastustuotteet puretaan, voivat sallia kyseisten tuotteiden punnituksen toimivaltaisten viranomaisten hyväksymissä punnitusjärjestelmissä:

a) **purkamisen yhteydessä** 10 kohdan nojalla hyväksytyn **näytteenottosuunnitelman mukaisesti** riippumatta siitä, ovatko kalastustuotteet lajiteltuja vai lajittelemattomia;

c) sen jäsenvaltion alueella sijaitsevaan määräpaikkaan tapahtuvan **kuljetuksen jälkeen**, jossa purkaminen suoritettiin, 10 kohdan nojalla **hyväksytyn valvontasuunnitelman mukaisesti** riippumatta siitä, ovatko tuotteet lajiteltuja vai lajittelemattomia;

Komission täytäntöönpanoasetuksen valmistelu kalansaaliiden punnitussäännöistä

- Asetuksen 1224/2009 60 artikla:

5. **Punnituksen suorittavan toimijan** on oltava rekisteröity ostaja, rekisteröity huutokauppa, tuottajaorganisaatio tai muu luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, mukaan lukien aluksen päällikkö, **jonka toimivaltaiset viranomaiset ovat valtuuttaneet punnitustoimien suorittamiseen.**

Punnituksen suorittava toimija on vastuussa punnituksen tarkkuudesta. Kalastustuotteita punnitsevien toimijoiden on **tehtävä punnituskirjaus jokaisesta purkamisesta.** Niiden on säilytettävä punnituskirjaukset kolmen vuoden ajan.

6. **Jäsenvaltioiden on varmistettava,** että 5 kohdassa tarkoitetut toimijat on **varustettu asianmukaisesti** punnitustoimien suorittamiseen.

Komission täytäntöönpanoasetuksen valmistelu kalansaaliiden punnitussäännöistä

- Asetuksen 1224/2009 60 a artikla:
 1. Komissio voi täytäntöönpanosäädöksillä hyväksyä seuraavia koskevat säännöt:
 - a) punnitusmenettelyjen määrittely;
 - b) punnituskirjaukset, mukaan lukien kyseisten kirjausten säilyttäminen;
 - c) punnitusajankohta;
 - d) punnitusjärjestelmät, mukaan lukien punnitusjärjestelmät valvontaa varten;
 - e) jäädytettyjen kalastustuotteiden punnitus;
 - f) jään ja veden vähennys;
 - g) toimivaltaisten viranomaisten pääsy punnitusjärjestelmiin ja punnituskirjauksiin

Komission täytäntöönpanoasetuksen valmistelu kalansaaliiden punnitussäännöistä

- Valmistelu komissiossa alkanut 2024.
- Tavoite ja aikataulu muuttunut moneen kertaan.
- Nyt käsillä marraskuussa jaettu versio (~~3 JUNE 2025~~)
- Punnitussäännökset irrotettiin omaksi kokonaisuudeksi.
- Muilta osin täytäntöönpanoasetus (EU) 2025/2196 annettu
- Tavoitteena punnitusasetuksen voimaantulo 1.1.2027.
- Erittäin suuria muutoksia ja vaatimuksia tiedossa!
- Osa muutoksista johtuu uusista säännöksistä, osa komission tarkastuksista.

Komission täytäntöönpanoasetuksen valmistelu kalansaaliiden punnitussäännöistä

Eräitä pääkohtia komission luonnoksessa:

- Punnituslaitteiden tulee olla kansallisen lainsäädännön mukaisesti hyväksytyjä, kalibroituja ja sinetöityjä
- Veden ja jään painoa ei saa vähentää punnitustuloksesta

Näytteenotto- tai valvontasuunnitelmaa noudattavassa kalastuksessa:

- Saalis tuotava maihin hyvässä kunnossa, jotta lajisuhde voidaan luotettavasti määrittää
- Punnitus ja näytteenotto tehtävä joko viranomaisen läsnä ollessa tai kameravalvonnan alla.
- ”Ämpärinäytteenoton” vaatimukset vielä tarkastelun alla
- Myös jos saalis punnitaan vasta kuljetuksen jälkeen, punnitus tulee tehdä valvotusti ja näytteenottosuunnitelmaa noudattaen. Kuljettava auto pitää sinetöidä jne.
- Jos saalis kuljetetaan Suomesta esim. Viroon, punnitus on aina tehtävä ennen kuljetusta

Komission täytäntöönpanoasetuksen valmistelu kalansaaliiden punnitussäännöistä

Suomen painottamia näkökohtia:

- Jäsenmailla tulisi olla suurempi vapaus tehdä erilaisia näytteenotto- ja valvontasuunnitelmia
- Perinteinen ämpärimenetelmä tulisi voida korvata uusilla teknologisilla menetelmillä, joita parhaillaan kehitetään
- Näytteenotto (lajisuhteen määrittely) pitäisi voida tehdä jo merellä jokaisen troolivedon yhteydessä
- Pienimuotoisen rannikkokalastuksen olot huomioitava
- > Komissio ei osoita suurta ymmärrystä.

Listatut satamat

- Jos kalasatama täyttää erikseen säädetyt tiukat vaatimukset, se voi saada ns. listatun sataman statuksen
- Tällöin MOT-sääntö on lievempi:
 - Lajia ≥ 2 %: 10 prosenttia kaikkien kalastuspäiväkirjaan kirjattujen lajien kokonaismäärästä;
 - Lajia < 2 %: 200 kilogrammaa tai 0,5 prosenttia sen mukaan, kumpi on suurempi, kaikkien kalastuspäiväkirjaan kirjattujen lajien kokonaismäärästä.
- Suomeen listattu satama?
- Jäsenmaan listattava erikseen alukset, jotka saavat käyttää listattuja satamia (koskee myös muiden jäsenmaiden satamia)